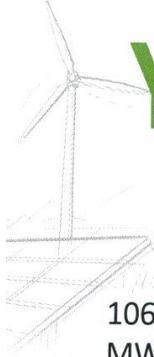

ENERJİ

ÖZLEM BAY YILMAZ
obay@ekonomist.com.tr

Yeşil enerjinin yükselişi 2024'te hızlanacak

106 bin MW'ı aşan Türkiye'nin enerji kurulu gücüne 2024 yılında 3 bin 780 MW'lık kapasite eklenmesi planlanıyor. Kurulu gücün yüzde 55'inin yenilenebilir kaynaklardan karşılandığı sektörde, yeşil enerjiye yönelimde artış bekleniyor.

Türkiye'nin enerji kurulu gücü, 2022 yılında göre 2 bin 300 MW'lık artışla 2023 Kasım sonu itibarıyla 106.200 MW'a ulaştı. Bu yılki büyümenin önemli bölümü yenilenebilir enerji yatırımlarından geldi. 2024 yılında ise 3 bin 780 MW civarında ilave kapasitenin devreye alınması planlanıyor. Bu kurulu gücün yaklaşık 536 MW'ının linyit santrallerinden, 50 MW'ının doğalgaz santrallerinden, bin 200 MW'ının uranyum santrallerinden, 114 MW'ının jeotermal santrallerinden, 280 MW'ının hidroelektrik santrallerinden, bin 300 MW'ının güneş santrallerinden, 291 MW'ının rüzgar santrallerinden, 10 MW'ının ise biyokütle santrallerinden elde edilmesi bekleniyor. Enerji uzmanları üretim ve şebeke yatırımlarının yaklaşık 6 milyar doları bulacağını öngörüyor.

Öte yandan The Economist Intelligence Unit (EIU)

BORA ŞEKİP GÜRAY

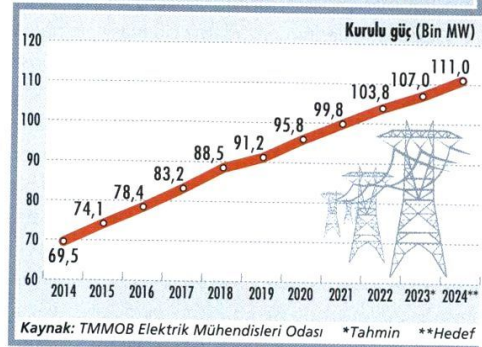
SABANCI ÜNİVERSİTESİ İİCEC DİREKTÖRÜ

“Enerji verimliliği öne çıkacak”

“2023 yılı içerisinde işletmeye giren üretim birimlerinin ve gerçekleşen şebeke yatırımlarının 4-5 milyar dolarlık yatırıma karşılık geldiği görülüyor. Türkiye'nin yüksek talep artış potansiyelini, yenilenebilir enerjide güçlü potansiyelini dikkate aldığımızda, önümüzdeki dönemde hem üretimde hem de şebekeler ve elektrik sisteminin genelinde yatırım büyüklüğünü artırmak için önemli fırsatlar var. Ulusal Enerji Planı'ndaki 2035 kurulu güç hedefleri, şebekelerin büyümesi ve modernizasyonu ile ilgili gelişmeler bu yönde önemli bir zemin oluşturuyor. Arz güvenliğinin sürdürülebilirliğini sağlayacak çözümlerin gelişmesi ve çeşitlenmesi enerji sistemimiz için kritik. Elektrik üretiminde ve özellikle tüketiminde verimlilik konusunda güçlü potansiyelimiz ve fırsatlarımız var. 2024 yılında enerjide verimlilik ile ilgili başlıklar enerji ekosisteminde çok daha fazla öne çıkabilir.”

KURULU GÜÇ 100 BİN MW'I AŞTI

verileri, ekonominin büyümeye devam etmesi, gaz ve elektrik fiyatlarının istikrara kavuşması durumunda Türkiye'nin yurt içi enerji talebinde ise 2024 yılında yüzde 1,4 oranında artış olacağını da gösteriyor.

YEŞİL ENERJİYE YÖNELİM

2024-2028 dönemini kapsayan 12'nci Kalkınma Planı'na göre, üretim tesislerinde sınırlı kaynaklardan elde edilen ve yüksek maliyetlere neden olan enerji yerine daha çağdaş ve temiz kaynaklara yönelmesi amaçlanıyor. Bu çerçevede, petrol kullanımı devam ederken güneş, rüzgar, nükleer enerji gibi temiz enerji kaynaklarının daha etkili bir şekilde kullanılabilir hale getirileceğini söyleyen Deloitte Türkiye Enerji, Doğal Kaynaklar ve Endüstri

EMREHAN DEMİREL
DELOITTE TÜRKİYE
ENERJİ, DOĞAL
KAYNAKLAR
VE ENDÜSTRİ
ÜRÜNLERİ LİDERİ

CEM ÖZKÖK

ENERJİ
YATIRIMCILARI
DERNEĞİ (GÜYAD)
BAŞKANI

Ürünleri Lideri Emrehan Demirel, "Ayrıca, enerji depolama, yeşil hidrojen, batarya üretimi gibi yeni teknolojik imkanların popülerliğinin artmasıyla birlikte, sürdürülebilir ve temiz enerjiye odaklanarak yeşil enerjiye yönelimde bir artış bekleniyor" diyor.

BİRLEŞME VE SATIN ALMALARDA HAREKETLİLİK

2023 yılında birleşme ve satın alma işlemlerinde hareketliliğin yaşandığı sektörde gelecek yılda da benzer bir tablo bekleniyor. 2023'te elektrik üretim ve dağıtım, petrol ve doğal gaz dağıtım, batarya üretimi, elektrikli araç şarj istasyonları, yenilenebilir enerji depolama alanında toplam 33 adet işlem ile yaklaşık 600 milyon dolar civarında işlem gerçekleştiğini belirten Demirel, "Önceki yıllara kıyasla akaryakıt dağıtım sektörüne yönelik işlemlerdeki canlılık ön plana çıkıyor" diye ekliyor.

Akaryakıt alanında işletme ve finansman maliyetlerindeki ani ve aşırı yükselmenin, yakıt fiyatlarındaki dalgalanma ve düşük kârlılığın, sektördeki oyuncuları gün geçtikçe daha fazla zorladığını ifade eden sektör temsilcisi Kadoil Yönetim Kurulu Başkan Vekili Nergiz Kadooğlu Çifçi de şu değerlendirmede bulunuyor: "Diğer yandan Türkiye akaryakıt pazarı mevcut büyüklüğü ve potansiyeli ile beraber, yabancı yatırımcılar için cazibesini koruyor. Bu süreçte bazı oyuncular finansal sıkıntı, bazılarıysa kendilerine gelen uygun teklifleri değerlendirme amacıyla şirketlerini devrediyorlar. Ben bu sürecin devam edeceğini düşünüyorum."

YENİLENEBİLİR HEDEFİ 60 BİN MW

Türkiye'nin kurulu elektrik gücünün yaklaşık yüzde 55'ini yenilenebilir enerji santrallerinin oluşturduğunu ifade eden Enerji Yatırımcıları Derneği (GÜYAD) Başkanı Cem Özkök ise "Elektrik üretiminde ise yenilenebilir enerjinin payı yaklaşık yüzde 45 seviyesine çıkmış durumda. Yapılan çalışmalara göre yenilenebilir enerji santrallerinin kapasitelerinin hızla artacağı öngörülüyor" diye konuşuyor.

Yenilenebilir enerjinin öne çıkan ayaklarından olan rüzgara bakıldığında, 2023'te geçmiş yıllardaki yüksek ve yükselen performansının aksine yıllık kurulum ve dev-

reye alma süreçlerinde gözle görülür bir yavaşlama söz konusu. Bu sürecin 2024'te bir miktar toparlansa da kısmen devam etmesi bekleniyor.

Türkiye'de son 15 yılda tamamlanan 12 bin MW rüzgar kurulumunun 1,5 katından fazla yatırımının 2035 yılına kadar tamamlanmasının hedeflendiğini belirten Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB) Başkanı İbrahim Erden, "Tahsis edilmekte olan yaklaşık 19 bin MW rüzgar ön lisansının toplam yatırım bedelinin 25 milyar doları aşacağı dikkate alındığında 2025 yılına kadar her yıl 2 milyar doları aşan bir finansman ihtiyacı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla diğer önemli bir konu başlığı da geliştirilmekte olan projelerin finanse edilebilmesi için gerekli finansman kaynağının temin edilmesi ve rekabetçi maliyetlerle yatırımcının bu kaynakları kullanabilmesi" diye anlatıyor.

2024 yılında yenilenebilir enerji üretim kapasitesinin 60 bin MW'a çıkmasının beklendiğini dile getiren Hidroelektrik Santralleri Sanayi İşadamları Derneği (HESİAD) Başkanı Elvan Tuğsuz Güven, ancak bu yatırımların hayata geçmesi için iletim hatlarında iyileştirme, kapasite artışı ve sıcak yedeği tolere edecek sistemlerin işler hale getirilmesinin şart olduğunu vurguluyor. Güven, "Ayrıca enerji fiyatlarında öngörülebilirlik, yatırımcı için finansmana erişim kolaylığı ve sektörün genel anlamdan öngörülebilirliğinin artması önem taşımakta. Bu da hibrit ve depolamalı santrallerin sisteme dahil edilmesi gerekliliğini ve aciliyetini ortaya çıkarmış bulunuyor" diyor.

NERGİZ KADOOĞLU ÇİFÇİ

KADOİL YÖNETİM
KURULU BAŞKAN
VEKİLİ

ELVAN TUĞSUZ GÜVEN

HİDROELEKTRİK
SANTRALLERİ
SANAYİ İŞADAMLARI
DERNEĞİ (HESİAD)
BAŞKANI

